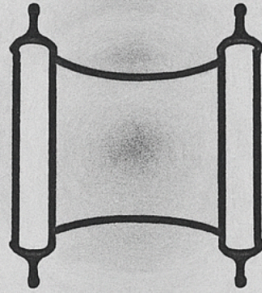

בס"ד

The Rebbe

Yud Alef Nissan

כ"י יִשְׁאֲלֶךָ בְּנֶךָ מִחֵר לְאִמּוֹר מָה הָעֵדוּת
תשל"ח - 1978

Dedicated To:

אֵילֵנָה דְּבִוְרָה בֵּת שְׂרָה מְרִים

**May Hashem Bless You With
Shefa Brachos**

To find more Maamarim and to dedicate one visit:

ChassidusNow.com

The Rebbe

Meluket Maamer

Yud Alef Nissan

פי ישאלך בנה מחר לאמר מה העדות

בס"ד. י"א ניסן ה'תשל"ח - 1978

פי ישאלך בנה מחר לאמר מה העדות, והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם

With G-d's help. 11th of Nissan, 5738 - 1978

“When your son will ask you tomorrow, saying, ‘What are the testimonies and the statutes and the judgments that Hashem our G-d commanded you?’”

Introduction

Rabbi Menachem Mendel Schneerson (1902–1994), the Lubavitcher Rebbe, delivered this maamar on 11 Nissan 5738 (1978), weaving together deep Chassidic metaphysics with the practical experience of mitzvah observance. In this teaching, he reexamines the question of the “wise son,” revealing that it is not a simple inquiry about commandments, but a profound philosophical challenge about how physical action can generate infinite Divine revelation.

(א)

“When your son will ask you tomorrow, saying, ‘What are the testimonies and the statutes and the judgments that Hashem our G-d commanded you?’” This question is the question of the wise son, as it is written in the Haggadah: “What does the wise one say? ‘What are the testimonies...’”

פי ישאלך בנה מחר לאמר מה העדות והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם – שאלה זו היא שאלת הבן חכם, כמו שכתוב בהגדה חכם מה! הוא אומר מה העדות גו.

And it is known the emphasis in the discourses of our Rebbes, the Nesi'im, that since he is called by the name “wise” [for true wisdom is the wisdom of Torah], he certainly knows the mitzvos. So what is his question: “What are the testimonies and the statutes and the judgments,” etc.?

יודוע הדייק בדרושי רבותינו נשיאינו, דמאחר שנקרא בשם חכם [דאמיתית החכמה היא חכמת התורה] הרי הוא בנדאי יודע את המצוות, ומהי 'שאלתו מה העדות והחוקים והמשפטים גו.

And one can add: From the continuation of the verse, “And you shall say to your son...” and it says, “Hashem commanded us to do all these statutes... for our good,” etc., which explains the virtue of fulfilling mitzvos (“for our good...”), it is understood that the meaning of “What are the testimonies...” is: What is the essence of the mitzvos (what virtue is in them)?

ויש להוסיף, דמהמשך הכתוב ואמרת לבנה גו' ויצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה גו' לטוב לנו גו', שמבארים המעלה שבקיום המצוות (לטוב לנו גו'), מובן שפירוש מה העדות גו' הוא מהו ענין (המצוות) (איזו מעלה יש בהם).

And it requires explanation: How is it appropriate for a wise son to ask such a question?

וצריך ביאור, איך שיהי שכן חכם ישאל שאלה כזו

The Rebbe

Meluket Maamer

Yud Alef Nissan

פי ישאלך בנה מחר לאמר מה העדות

And even more so it is not understood for in the explanation about mitzvos (in the response: “And you shall say to your son...”), it mentions two concepts: “Hashem took us out of Egypt...” and “He commanded us... to do all the statutes.”

וביותר אינו מוכן, דבהביאור בענין המצוות (בהתשובה דואמרת לבנה) אומר שני ענינים. ויזיאנו ה' ממצרים גו' ונצונו גו' לעשות את כל החוקים.

For since He took us out of Egypt, we are subjugated to Him to fulfill His commandments.

דכיון שהוציאנו ממצרים אנו משועבדים אליו לקיים מצותיו.

And there is another concept in mitzvah observance, that they are for our good all the days, etc.

ועוד ענין בקיום המצוות שהם לטוב לנו כל הימים גו'.

And from the fact that the answer “And you shall say to your son...” explains two concepts, it is understood that both are a novelty to the son.

ומזה שבהתשובה דואמרת לבנה מבאר שני הענינים, מוכן, ששניהם הם חידוש אצל הבן.

And it is not understood: Since he does not know the concept of mitzvos not only that he does not know that mitzvos are for our good, but he also doesn't even understand the obligation of mitzvah observance as an acceptance of the yoke [of Heaven] how can he be called by the title “wise son”?

אינו מוכן, דמאחר שאינו יודע ענין המצוות (לא רק שאינו יודע שהמצוות הם לטוב לנו, אלא שאינו מבין אפילו החיוב דקיום המצוות בדרך קבלת עול), איך קוראים אותו בתואר (בן) חכם.

Also, one must understand (as emphasized in the discourses) that he says: “That Hashem our G-d commanded you”, you and not us.

גם צריך להבין (כמו שמדייק בהדרושים) מה שאומר אשר צוה ה' אלקינו אתכם, ואתכם ולא אותנו.

And even though he says “Hashem our G-d,” there's no room to err and say he is excluding himself from the collective (G-d forbid).

והגם דעל ידי שאומר ה' אלקינו אין מקום לטעות. שמוציא חס ושלום את עצמו מהכלל.

In any case, it requires explanation: what does it mean that he says “etchem” [you]? For he should have said: “that Hashem our G-d commanded us,” or simply “that Hashem our G-d commanded,” and nothing more.

מכל מקום צריך ביאור מה שאומר אתכם, דהרי ליה למימר אשר צוה ה' אלקינו אותנו, או אשר צוה ה' אלקינו ותו לא.

And the point of the explanation in this (in the discourses) is based on what is known: that the mitzvah-fulfillment of the Patriarchs was (primarily) spiritual service, and the physical action they did was merely a kind of vessel for the spiritual service.

ונקודת הביאור בזה בהדרושים, על פי הידוע דקיום המצוות של האבות היה (בעיקר) עבודה רוחנית, והפעולה שעשו בגשמיות היתה כעין כלי להעבודה הרוחנית.

The Rebbe Meluket Maamer Yud Alef Nissan

פי ושאלה בנה מחר לאמר מה העדות

And the mitzvos that were given at the Giving of the Torah, their primary aspect is action in actual practice. The doing of the mitzvah is not a preparation and vessel for its intention; rather, on the contrary, the action is the main thing.

והמצוות שניתנו במתן תורה, עיקרם הוא העשייה בפועל. דעשיית המצוה היא לא הכנה וכלי לכוננה, אלא אדרבה, העשייה היא העיקר.

And like in this case of ours, the mitzvah of eating matzah, that when he intends in the secret of the mitzvah of matzah, and Heaven forbid the actual action is lacking, he will not draw down anything at all.

וכמו בנדון דידן מצות אכילת מצה, דכאשר יכון בסוד מצות מצה וחס ושלום יחסר הפעל ממש, לא במשיך מאומה

And on the other hand, when he fulfills the mitzvah in actual deed, even without intention, he will draw down the light.

ולאידך, כשקיים המצוה בפועל, גם בלא כוונה, במשיך האור.

And the question of the wise son is: how is it possible to draw down the revelation of the Infinite Light through physical action (of the mitzvos)?

ושאלת הכן חכם היא: איך ממשיכים גילוי אור אין (סוף על ידי מעשה (המצוות

And this is what he says: What are the testimonies etc. that Havayah our G-d commanded you, you specifically, that since the service of you (after the giving of the Torah) is action (and not spiritual service like the service of the fathers),

ונהו שאומר: מה העדות גו' אשר צוה הנו' אלקינו אתכם, אתכם דוקא, דכיון שהעבודה שלכם (לאחרי מתן תורה) היא עשייה (ולא עבודה רוחנית כעבודת האבות),

how is drawn down a revelation of the Infinite Light by means of this service?

איך נמשך גילוי אור אין סוף על ידי עבודה זו

And the answer ("And you shall say to your son"): "We were slaves to Pharaoh in Egypt and Hashem took us out of Egypt..." etc., "And Hashem commanded us to do all these statutes..." etc.

והתשובה (ואמרת לבנה): עבדים היינו לפרעה במצרים ויציאתנו הנו' ממצרים גו', ויצונו הנו' לעשות את כל החוקים האלה גו' היא

That the exile of Egypt and the Exodus from Egypt were a preparation for the giving of the Torah, and at the giving of the Torah there was given the power that through practical mitzvos (to do all the statutes etc., specifically to do),

דגלות מצרים וציאת מצרים היו הכנה למתן תורה, ובמתן תורה ניתן הפח שעל ידי מצוות מעשיות ((לעשות את כל החוקים גו', לעשות דייקא

they will draw down draw-downs to a higher level than the draw-downs that the fathers drew down through their spiritual service, and up to the drawing down of the Essence.

ימשיכו המשכות למעלה יותר מהמשכות שהמשיכו האבות על ידי עבודה רוחנית שלהם, ועד להמשכת העצמות.

(ב)

And it needs to be understood, that seemingly, in the explanation above that the question of the wise son is specifically on the mitzvos that are after the giving of the Torah, it is an explanation only on this,

וצריך להבין, דלכאורה, בביאור הנ"ל ששאלת הכן חכם היא על המצוות שלאחרי מתן תורה דוקא, הוא ביאור רק על זה

The Rebbe

Meluket Maamer

Yud Alef Nissan

פי ושאלה בנה מחר לאמר מה העדות

that after he says that Havayah our G-d commanded, he adds “you,” in order to emphasize that his question is not on the mitzvos of the fathers, but rather on the mitzvos that Havayah our G-d commanded you after the giving of the Torah.

But this would have seemingly been understood also if he had said it in a more inclusive language: “that Hashem our G-d commanded us.”

Also, it is necessary to understand his saying: “What are the testimonies and the statutes and the judgments?” For since his question is about the totality of the mitzvos, he should have said “What are the mitzvos” (or something similar). Why does he specify: testimonies, statutes, and judgments?

Especially since the distinction between the categories of edos, chukim, and mishpatim is according to the intention of the mitzvos, [that the mitzvos which are chukim must be fulfilled because they are a decree of the Holy One, blessed be He (“I have decreed a decree”)...]

And the mitzvos of edos and mishpatim must also be fulfilled because of their rationale], and the question “What are the testimonies...” etc., is about the drawing down [of Divine light] that is through the action of the mitzvos.

Also, it is necessary to understand that the wise son’s question is about all three categories of mitzvos, (edos, chukim, and mishpatim), yet in the answer, “And He commanded us... to do all these statutes,” it only mentions chukim.

Also, it is necessary to understand that the distinction between the three categories, edos, chukim, and mishpatim, is: Mishpatim are the mitzvos that are obligated by logic (such as theft, robbery, honoring father and mother).

And testimonies are the mitzvos that are a sign and a remembrance (like Shabbos, Pesach, Sukkah, and Tefillin), that these mitzvos, although the intellect מצד itself (were it not for the command of the Torah) would not obligate them,

שלאחר שאומר אשר צנה הני' אלקינו הוא מוסף אתכם, בכדי להדגיש ששאלתו היא לא על המצוות דהאבות, כי אם על המצוות אשר צנה הני' אלקינו. אתכם לאחר מתן תורה.

אבל זה היה מובן לכאורה גם כשהיה אומר בלשון כולל יותר: אשר צנה הני' אלקינו אותנו.

גם צריך להבין אומר: מה העדות והחקים והמשפטים? דמאחר ששאלתו היא על פלות המצוות, הרי ליה למימר: מה המצוות (וכיוצא בזה), וקלמה מפרט: עדות, חקים, ומשפטים

ובפרט שהחילוק דהסוגים עדות, חקים, ומשפטים הוא בכונת המצוות [שהמצוות דחקים צריך לקיימם מפני שהם צווי הקדוש ברוך הוא ("גזירה"...) גזרתי]

המצוות דעדות ומשפטים צריך לקיימם גם מצד הטעם, ושאלה מה העדות גוי היא על ההמשכה שעל ידי מעשה המצוות

גם צריך להבין, ששאלת הבן היא על כל ג' הסוגים דמצוות (עדות, חוקים, ומשפטים), ובהתשובה וצוננו גוי לעשות את כל החוקים גוי מזכיר רק חוקים

גם צריך להבין, דהחילוק בג' הסוגים: עדות, חוקים, ומשפטים, הוא: שמשפטים הם המצוות שמחוייבים (מצד השכל כמו גזל, גנבה, כיבוד אב ואם).

ועדות הם המצוות שהם אות וזכרון (כמו שבת, פסח, סוכה, ותפילין), דמצוות אלו, הגם שהשכל מצד עצמו (ללי צווי התורה) לא היה מחייבם

The Rebbe Meluket Maamer Yud Alef Nissan

פי ושאלה בנה מחר לאמר מה העדות

and not like the mitzvos of mishpatim that if the Torah had not been given, we would have learned modesty from a cat and theft from an ant,

[ודלא כהמצוות דמשפטים שאלמלא ניתנה תורה],
[היינו למידיו צניעות מחתול וגזל מנמלה]

Nevertheless, after that the Torah commanded regarding them, the intellect agrees to this; and statutes are the mitzvos that even after that the Torah commanded regarding them, they have no place in the intellect, and they are only in the manner of “a statute I have engraved, a decree I have decreed.”

מכל מקום, לאחרי שהתורה צותה עליהם, השכל מסכים לזה; וחוקים הם המצוות שגם לאחרי שהתורה צותה עליהם אין להם מקום בשכל, והם רק בדרך חקת חקתי, גזירה גזרתי.

And according to this, it should have been said, seemingly: mishpatim, edos, and chukim (in an order from below to above), or: chukim, edos, and mishpatim (in an order from above to below), and the order in the verse is: edos, chukim, and mishpatim.

ועל פי זה, היה צריך לומר לקאורה: משפטים, עדות, וחוקים (בסדר דמלמטה למעלה) או: חוקים, עדות, ומשפטים (בסדר דמלמעלה למטה), והסדר בכתוב הוא: עדות, חוקים, ומשפטים.

(ג)

And this will be understood by prefacing what my master and father-in-law, the Rebbe, explained in his maamar beginning with the words “Zeh” (which he said on the first Pesach upon his arrival to the United States with the intention to settle),

ויובן זה בהקדים מה שבאר כבוד קדושת מורי ותמי אדמו"ר במאמרו דבור המתחיל "זה" (שאמרו בתג הפסח הראשון בבואו לארצות הברית על מנת לדור),

in the precision that in the question of the wise son it is written “you,” that in this that he says “you” (and not “us”), he is seemingly similar to the wicked son.

בהדייק שבשאלת הן חכם כתיב אתכם, דבנה שאומר אתכם (ולא אותנו) הוא דומה לקאורה להבן רשע.

And he adds in the maamar that even though the wise son says “Hashem our G-d,” meaning that he includes himself among the Jewish people and accepts upon himself the yoke of Heaven, that relates only to the main principle.

ומוסיף בהמאמר, דהגם שהבן חכם אומר "ה' אלקינו", שהוא מכניס עצמו בכלל ישראל ומקבל, עליו עול מלכות שמים, הרי זהו בנוגע להעיקר

But when it comes to the details of the matters, edos, chukim, and mishpatim, he says “etchem.”

אבל בנוגע לפרטי הענינים דעדות, חוקים, ומשפטים, הוא אומר "אתכם".

For from the wording of the maamar it is implied that the precision in this that he says “you” is not only that it requires explanation why he says “you,” but also that in this that he says “you” and not “us,”

דמלשון המאמר משמע שהדייק בנה שאומר "אתכם" הוא לא רק שצריך ביאור למה אומר "אתכם", אלא גם כי בנה שאומר "אתכם" ולא "אותנו",

that through this there is room to err that this that he says “our G-d” and includes himself in the כלל, is only regarding the principle (acceptance of the yoke of Heaven), but regarding the

שעל ידי זה יש מקום לטעות דזה שאומר "אלקינו" ומכניס עצמו בכלל, הוא רק בנוגע להעיקר (קבלת עול מלכות שמים) אבל בנוגע לפרטי הענינים

The Rebbe Meluket Maamer Yud Alef Nissan

פי ושאלה בנה מחר לאמר מה העדות

details of the matters of edos and chukim and mishpatim he removes himself from the כלל.

דעדות וחקים ומשפטים הוא מוציא את עצמו מהכלל.

And it can be said, the explanation in this is: that in mitzvos, there are two aspects. One: that the mitzvos are the command of Hashem, this aspect exists equally in all mitzvos; and the second: that the mitzvos are divided into three categories: edos, chukim, and mishpatim.

ויש לו מר הביאור בזה, דבמצוות שני ענינים. זה שהמצוות הם צווי השם, דענין זה הוא בכל המצוות בשנה, וזה שהמצוות נחלקות בג' סוגים: עדות, חוקים, ומשפטים.

And these two aspects are also found in the fulfillment of mitzvos: in the intention in mitzvos, there are two aspects.

וישני ענינים אלה הם גם בקיום המצוות. דבכפונת המצוות, שני ענינים.

A general intention, to fulfill the command of Hashem. This intention is equal in all mitzvos.

כפונה כללית – לקיים צווי השם, דכפונה זו היא בכל המצוות בשנה.

And specific intent, the fulfillment of the commandment because it is a testimony (a sign and a remembrance) about some matter.

וכפונה פרטית – קיום המצוה מפני שהיא עדות (אות וזכרון) על איזה ענין.

Either because it is a statute and a decree, or because it is also obligated from the side of the intellect. And the question of the wise son: what are the testimonies and the statutes and the ordinances, is, that since all the mitzvos are the command of Hashem, what difference does it make, the matter of edos, chukim, and mishpatim?

אומפני שהיא חוקה וגזירה, או מפני שמחוייבת גם מצד השכל. ושאלת הבן חכם: מה העדות והחקים והמשפטים היא, דכיון שכל המצוות הם צווי השם, מה בוגע הענין דעדות חוקים ומשפטים?

And therefore he is precise in the maamar: that even after he says “our G-d,” there is room to err that regarding the details of the matters of edos, chukim, and mishpatim, he removes, Heaven forbid, himself from the כלל. And in order to negate this error, he should have said: “us.”

ולכן מדייק בהמאמר: דגם לאתרי שאומר “אלקינו,” יש מקום לטעות שבגוגע לפרטי הענינים דעדות חוקים ומשפטים, הוא מוציא חס ושלום את עצמו מהכלל. ובכדי לשלול טעות זו, הני ליה למימר: אותנו.

(ד)

And this will be understood according to what is explained in the above maamar: that even the matters of edos, chukim, and mishpatim are in all the mitzvos. That also the mitzvos of chukim and mishpatim are called by the name “edos” [as it is written: “And He established a testimony in Yaakov...” (Psalms 78:5)],

ויובן זה על פי המבואר במאמר הנ"ל: שאף גם הענינים דעדות חוקים ומשפטים הם בכל המצוות. שגם המצוות דחוקים ומשפטים נקראים בשם “עדות” [כמו שכתוב: “ויקם עדות בניעקב...” (תהלים ע"ח:ה)],

The Rebbe

Meluket Maamer

Yud Alef Nissan

פי ישאלך בנה מחר לאמר מה העדות

and in this manner it is regarding chukim, that also in the mitzvos that have a reason (edos and even mishpatim), the reason is only on the כלל of the mitzvah and not on the details, and the details are in the manner of “a statute I have engraved, a decree I have decreed.” And in this manner it is regarding mishpatim, that also in the mitzvos of edos and chukim there is the matter of mishpatim.

ועל דרך זה הוא בנוגע לחוקים, שגם בהמצוות שיש בהם טעם (עדות ואפילו משפטים), הטעם הוא רק על כללות המצוה ולא על הפרטים, והפרטים הם באופן ד—“חוקה חקקתי, גזירה גזרתי.” ועל דרך זה הוא בנוגע למשפטים, שגם בהמצוות דעות וחוקים יש הענין דמשפטים.

And the matter is: that in the revelation of G-dliness that is through the mitzvos there are three levels in general: (1) a light that enclothes itself in the worlds, which in general is the light that fills; (2) a light that is above enlothement in the worlds but relates to the worlds, which in general is the surrounding light; (3) and the Essence of the Infinite Light which is above any relation to the worlds.

והענין הוא: דבגילוי אלקות שעל ידי המצוות יש ג' מדרגות בכללות: (1) אור המתלבש בעולמות, דבכללות הוא אור המלא; (2) אור שלמעלה מהתלבשות בעולמות אבל שייך לעולמות, דבכללות הוא אור הסובב; (3) ועצמות אור אין סוף שלמעלה משייכות לעולמות.

And the light that fills is grasped also in the intellect, and therefore its drawing down is through the concept of mishpatim, the grasp of the intellect. And the surrounding light has no relation to grasp of obligation, but only knowledge of negation, that this that he knows and understands that in this light it is impossible to be grasp of the intellect is the matter of nullification of the grasp. And therefore the drawing down of the surrounding light is through the fulfillment of the statutes, that their concept is that he nullifies his intellect: “you have no permission to contemplate” (Midrash Tanchuma Chukat 8).

ואור המלא מושג גם בשכל, ולכן המשכתו היא על ידי הענין דמשפטים, השגת השכל. ואור הסובב, אין שייך בו השגת החיוב, אלא רק ידיעת השלילה: דזה שהוא יודע ומבין שבאור זה אי אפשר להיות השגת השכל, הוא ענין ביטול ההשגה. ולכן המשכת אור הסובב היא על ידי קיום החוקים, שענינם הוא שמבטל את שכלו: “אין לה רשות להרהר” [מדרש]. [תנחומא חקת ח']

And in the Essence of the Infinite Light, which is not in the category of relation to the worlds, it is not applicable to say also that it is negated from the grasp of the intellect. And as is explained in Tanya: that one who says about the Holy One, blessed be He, that it is impossible to grasp Him,

ובעצמות אור אין סוף שאינו בגדר שייכות לעולמות, אין שייך לומר גם שהוא משלל מהשגת השכל. וכמבואר בתנ"א: שהאומר על הקדוש ברוך הוא, שאי אפשר להשיגו

he is like one who says about some wisdom, lofty and deep, that it is impossible to touch it with the hands, that everyone who hears will laugh at him.

הוא כאומר על איזו חכמה רמה ועמוקה שאי אפשר למששה בידים, שכל השומע יצחק לו

For the concept of *negation*, where one says about a certain thing that it is negated from another thing, is applicable specifically to things that have a relationship between them; but intellect and

פי ענין השלילה, שאומרים על איזה דבר שהוא משלל מדבר שני, שייך דוקא בדברים שיש יחס ביניהם, והשכל והמישוש הם שני ענינים נבדלים לגמרי, שאין יחס ביניהם

The Rebbe

Meluket Maamer

Yud Alef Nissan

פי ישאלך בנה מחר לאמר מה העדות

tangible sensation are two entirely separate matters, between which there is no relationship.

[And perhaps one may add: that in the analogy of intellect and sensation, since both are limited created things, there is a relationship between them. But this is not the case in the analog.]

And therefore, the statement that it is impossible to grasp Hashem is even more so than saying it's impossible to feel an idea with one's hands.

And therefore, the drawing down of the Essence of the Infinite Light is not even through the aspect of chukim, nullification of intellect, for relative to the Essence of the Infinite Light, even negation of intellect does not apply.

And the reason that through mitzvos there is a drawing down of the Essence of the Infinite Light is because the mitzvos are the will and command of the Essence.

And this is the concept of the edos among the mitzvos, that the fact that all the mitzvos (even the mitzvos of chukim and mishpatim) are called by the name edos, is because they draw down and reveal the essential concealment of the Essence of the Infinite Light, which is higher even than Sovev.

For just as the concept of testimony in the simple sense is only about something that is hidden, for something that is revealed there is no place for testimony, since it is already revealed, and even for something that is bound to be revealed, testimony is not required,

So too it is in spirituality: Memaleh-light is something revealed and graspable by the intellect. And Sovev-light, which is beyond being enclosed in the worlds, is something "bound to be revealed" (a concealment that is relevant to revelation), for through comprehension of Memaleh-light which is enclosed in the worlds, since it is merely a radiance (as is proven by the very fact that it is in enclothingment),

ואולי יש להוסיף, שבמשל דשכל ומישוש, כיון ששניהם הם נבראים מגבלים, יש יחס ביניהם, מה [שאין כן בממשל

ולכן, זה שאין שייך לומר על הקדוש ברוך הוא שאי אפשר להשיגו, הוא יותר מזה שאין שייך לומר על סבא שכלית שאי אפשר למששה בידים.

ולכן, המשכת עצמות אור אין סוף אינה גם על ידי ענין החוקים, ביטול השכל, כיון שלגבי עצמות אור אין סוף אין שייך לומר גם הענין דשליטת השכל

ונה ששל ידי המצות הוא המשכת עצמות אור אין סוף, הוא מפני שהמצות הם רצון וצווי העצמות

ונה ענין העדות שבמצות, דנה שכל המצות (גם המצות דחוקים ומשפטים) נקראים בשם עדות, הוא לפי שהם ממשיכים ומגלים העולם העצמי דעצמות אור אין סוף, שלמעלה גם מסובב

דכמו שענין העדות בפשטות הוא על דבר הנעלם דוקא, דשל דבר הגלוי אין שייך עדות, מכיון שהיא גלוי, ואפלו על מילתא דעבידא לאגלוני אין צריך עדות,

על דרך זה הוא ברוחניות, דאור הממלא הוא דבר הגלוי, שמושג בשכל, ואור הסובב שלמעלה מהתלבשות בעולמות הוא מילתא דעבידא לאגלוני (העולם ששייך לגילוי),

The Rebbe

Meluket Maamer

Yud Alef Nissan

פי ישאלך בנה מחר לאמר מה העדות

One comes to the knowledge that there exists a light that is wondrous and beyond the worlds, that it is the source from which is drawn the radiance that is in enclothement.

פי על ידי השגה באור המלא, שמתלבש בעולמות, שהוא הארה בלבד (כדמוכח מזה גופא שהוא הבהתלבשות), באים לידי ידיעה שישנו אור שהוא מפלא מעולמות, שהוא המקור שממנו נמשך ההארה שבהתלבשות.

And the concept of testimony is in regard to the Essence of the Infinite Light, which is higher even than Sovev, for it is completely hidden.

וענין העדות הוא בעצמות אור אין סוף, שלמעלה גם מסוכב, שהוא נעלם לגמרי.

And this is why all the mitzvos are called edos, because they draw down and reveal the Essence of the Infinite Light, which is higher even than Sovev.

וזהו מה שכל המצוות נקראים עדות, לפי שהם ממשיכים ומגלים עצמות אור אין סוף שלמעלה גם מסוכב.

(ה)

And the explanation of the superiority of edos over chukim, in more detail, even though in chukim as well it is openly felt that they are His will, may He be blessed, a will that is above reason, will be understood according to what is written in the maamar, that "chukim" is from the expression of engraving.

וביאור המעלה דעדות על חוקים, בפרטיות יותר, אף שגם בחוקים נרגש בגילוי שהם רצונו ותפירה, רצון שלמעלה מטעם, יובן על פי מה שכתוב בהמאמר *****ש***חוקים** הוא מלשון חקיקה.

And from the continuation of the ideas in the maamar, it is implied that there are two aspects in this: the concept of engraving above, as it explains in the maamar that the superiority of engraved letters over written letters is that engraved letters are not something additional to the essence, and it explains that this is the level of Kesser.

ומהמשך הענינים שבהמאמר משמע דשני ענינים בזה: ענין החקיקה למעלה, כמו שמבאר בהמאמר דמעלת אותיות החקיקה על אותיות הכתיבה, היא שאותיות החקיקה אינם דבר נוסף על העצם, ומבאר שזהו בחינת הכתר.

And one may say: that this aspect of Kesser (Sovev) is like engraved letters, which are not something added to the essence, is because the revelation and light of Memaleh, being that it is a revelation with limitation and not like the essence, is like something added to the essence.

ויש לומר, דזה שהכתר (סוכב) הוא דוגמת אותיות החקיקה, שאינם דבר נוסף על העצם, הוא, שהגילוי ואור המלא, להיותו גילוי שבהחינת גבול ולא כמו העצם, הוא כמו דבר נוסף על העצם.

But the revelation of the light of Sovev, being that it is without limitation, like the essence, it is not something additional to the essence.

והגילוי דאור הסוכב, להיותו בלי גבול כמו העצם, אינו דבר נוסף על העצם.

And another concept in chukim being from the term engraving: that through the chukim there becomes in the world the matter of engraving.

ועוד ענין ב"חוקים" מלשון "חקיקה" – שעל ידי החוקים נעשה בעולם ענין החקיקה.

The Rebbe

Meluket Maamer

Yud Alef Nissan

פי ישאלך בנך מחר לאמר מה העדות

As it is taught in the Midrash on the verse: “If not for My covenant day and night, the laws of heaven and earth I would not have placed”, the chukim, through which I engraved the heavens and the earth.

כדאי תא במדרש על פסוק: "אם לא בריתי יומם ולילה, חקות שמים וארץ לא שמתי" – חקים שבהם חקקתי את השמים והארץ.

And it is explained in the maamar that the matter of “I engraved the heavens and earth” is the bitul (self-nullification) that occurs in the world, through the drawing down of Sovev, engraving from above.

ומבאר בהמאמר, דענין "חקקתי שמים וארץ" הוא הבטול שנעשה בעולם, על ידי המשכת הסובב, חקיקה דלמעלה.

And behold, also in engraving, through engraving there is a change made in the object that is engraved, which is not like it was originally.

והנה, גם בחקיקה, על ידי חקיקה נעשה שינוי בהדבר שחוקקין בו, שאינו כמו שהיה בתחילה.

Like the engraving of letters in stone: originally the stone was plain, and now it is shaped with letters.

וכמו בחקיקת אותיות באבן, שבתחילה היה האבן פשוט, ועכשו הוא מצוייר באותיות.

[And especially when the engraving is in a bright and shining stone, where through the engraving there is a reduction in the brightness and luster of the stone, at the place of the engraving, it does not shine as much.]

ובפרט כשהחקיקה היא באבן הבהיר ומבהיק, שעל ידי החקיקה נעשה שינוי בהבהירות וההבהקה של האבן, שבמקום החקיקה אינו מבהיק כל כך.

And another concept in this [in addition to the change (descent) caused in the stone through the engraving] is that engraving is related to the void that is lacking in the stone, meaning, the engraving itself is like the opposite of the stone.

ועוד ענין בזה [נוסף להשינוי (ירידה) שנעשה באבן על ידי החקיקה], שהחקיקה היא קשורה בהחלל שנוחסר באבן, היינו שהחקיקה עצמה היא כמו היפך האבן.

And one may say that these two concepts exist also in the analogy of the Or HaSovev, that the descent of the light to be “surrounding all worlds” is like the change and descent made in the stone, that it is no longer plain (and does not shine so much) like it was originally.

ויש לומר, דשני ענינים אלו הם גם בהנמשל דאור הסובב. שהירידה באור להיות סובב לעלמין הוא דוגמת השינוי והירידה שנעשה באבן, שאינו פשוט (ואינו מאיר ומבהיק כל כך) כמו שהיה תחלה.

And through this, there is created space for the world (which is created from the Sovev-light), for the existence of the world (from the word concealment) is the opposite of the revelation of light, similar to the engraving which removes from the stone.

ועל ידי זה נעשית נתינת מקום לעולם (שמתינה מאור הסובב), שמציאות העולם (מלשון העלם) הוא היפך גילוי האור, בדוגמת החקיקה שנוחסר מהאבן.

And one may say that in a similar way it is also with chukim, that the fact that they are called by the name chukim, from the expression engraving, is because of the two aforementioned aspects.

ויש לומר, שעל דרך זה הוא גם בחוקים, דזה שנקראים בשם "חוקים" מלשון "חקיקה", הוא מעד שני ענינים הנ"ל.

The Rebbe Meluket Maamer Yud Alef Nissan

פי ישאלך בנה מחר לאמר מה העדות

And the idea is, that the meaning of chukah is as the Sages said: "A statute I have engraved, a decree I have issued, and you have no permission to question it."

For there are two aspects in this: that the will expressed in chukim is not (as it is in its essence), but in a state of descent, as it were, to negate the intellect ("you have no permission to question"),

Similar to the change and descent made in the stone through engraving.

And that the intellect which the will negates is in such a way that its understanding and comprehension is the opposite of the will, therefore it must be negated, and we say: "You have no permission to question."

And according to this, the superiority of edos compared to chukim is better understood: for the concept of chukim is the will of the mitzvos as it is in a state of descent, to negate things (intellect) that are opposed;

but the concept of edos is the will of the mitzvos as it is in its essence.

והענין הוא, דפירוש "חוקה" הוא כמאמר רז"ל: "חוקה חקקתי, גזירה גזרתי, ואין לה רשות להרהר".

דשני ענינים בזה: שהרצון דחוקים הוא (לא כמו שהיא בעצמותו, אלא) בבחינת ירידה, פכיכול, (לשלו את השכל (אין לה רשות להרהר

בדוגמת השינוי והירידה שנעשה באבן על ידי החקיקה.

והשכל שהרצון שולל אותו, הוא באופן שההבנה וההשגה שלו היא הפך הרצון, שלכן צריך לשלול "ולומר" אין לה רשות להרהר.

ועל פי זה תוכן יותר המעלה ד"עדות" לגבי "חוקים", דענין החוקים הוא הרצון דמצות כמו שהיא בבחינת ירידה לשלול הענינים (השכל) שהם הפכים,

וענין העדות הוא הרצון דמצות כמו שהיא בעצמותו.

(1)

And behold, just as above the distinction between edos and chukim and mishpatim is that chukim and mishpatim are within the light that is related to the worlds, [only that mishpatim are in the light that enclothes within the worlds (memaleh), and chukim are in the light that is above enclothing (sovev)],

whereas edos are in the Essence of the Infinite Light, which is beyond any relationship to the worlds,

in a similar way, so it is also in the service of man: chukim and mishpatim exist within the intellect of the person (or at least in the level of the soul that relates to intellect), his contemplation.

[Only that in mishpatim, the contemplation is in the reasons for the mitzvos, including also contemplation that even chukim have reason, only that their reason is in His wisdom, may He be blessed, and does not extend into created intellect.

והנה, כמו שלמעלה החילוק שבין עדות לחוקים ומשפטים הוא: דחוקים ומשפטים הם באור השייך לעולמות [אלא שמשפטים הם באור המתלבש בעולמות (ממלא), וחוקים הם באור שלמעלה (מהתלבשות) (סובב)],

ועדות הם בעצמות אור אין סוף, שלמעלה משייכות לעולמות,

על דרך זה הוא גם בעבודת האדם, דחוקים ומשפטים הם בשכל שבאדם (או על כל פנים בדרגת הנשמה ששייכת לשכל), התבוננות.

אלא שבמשפטים, ההתבוננות היא בטעמי המצות, כולל גם ההתבוננות בזה שגם המצות דחוקים יש להם טעם, אלא שהטעם דמצות אלו הוא בהכמתו [יתברר ולא נמשך בשכל הנבראים

The Rebbe

Meluket Maamer

Yud Alef Nissan

פי ישאלך בנה מחר לאמר מה העדות

And the contemplation in chukim is that all mitzvos (even mishpatim) are His will, may He be blessed, a will that is above reason, even above the reasons in His blessed wisdom.

וההתבוננות דחוקים היא: שכל המצוות (גם המצוות דמשפטים) הם רצונו יתברך, רצון שלמעלה מטעם, [למעלה גם מהטעמים שבתחמתו יתברך].

But the matter of edos is in the person himself, as it is written: "You are My witnesses", meaning, you yourselves.

וענין עדות הוא באדם עצמו, כמו שכתוב: "אתם עדי", דפירוש "אתם" הוא: אתם בעצמכם.

For since every Jew, his soul is an actual part of G-d above, and the root of souls is in the Essence (higher even than the source of Torah and mitzvos),

דכיון שכל אחד מישראל נשמתו היא חלק אלוהי ממעל ממש, ושרש הנשמות הוא בעצמות (ולמעלה), יותר מהשרש דתורה ומצוות.

therefore, the very existence of Israel testifies to the Essence.

לכן, עצם מציאותם דישאלך מעידה על העצמות

Only that the revelation of the soul's root is through the edos of the mitzvos.

אלא שהגילוי דשרש הנשמה הוא על ידי העדות דהמצוות.

(ז)

And one may say that the primary aspect of mitzvos is that they are testimonies (edos), the drawing down of the Essence of the Infinite Light.

ויש לומר, דעיקר ענינם של המצוות הוא שהם עדות, דהמשכת עצמות אור אין סוף.

And the concept of chukim and mishpatim within the mitzvos (drawing down of Sovev-light and Memaleh-light) is that the intention in drawing down the Essence through mitzvos is that the drawing should be in revelation.

וענין החוקים והמשפטים דמצוות (המשכת אור הסובב ואור המלא) הוא, פי הפונה בהמשכת העצמות שעל ידי המצוות היא שההמשכה תהיה בגילוי.

And since the Essence is beyond revelation, therefore the revelation of the drawing down of the Essence (edos) is through the Sovev-light and Memaleh-light (chukim and mishpatim), which are revelations.

וכיון שהעצמות הוא למעלה מגילוי, לכן הגילוי דהמשכת העצמות (עדות) הוא על ידי אור הסובב ואור המלא (חוקים ומשפטים), גילויים.

And this is the reason for the order of these three aspects: edos, chukim, and mishpatim, that first is the concept of edos: the drawing down of the Essence;

ונהו שהסדר דג' ענינים אלו הוא: עדות, חוקים, ומשפטים, שבתחלה הוא ענין העדות – המשכת העצמות.

and afterwards, in order that the drawing down should be revealed, it is through the revelation and the Sovev-light that is drawn through the concept of chukim in the mitzvos;

ואחר כך, בכדי שההמשכה תהיה בגילוי, הוא על ידי הגילוי ואור הסובב שנמשך על ידי ענין החוקים שבמצוות.

and then, in order that the revelation should be internalized, it is through the revelation and the Memaleh-light that is drawn through the concept of mishpatim in the mitzvos.

ואחר כך, בכדי שהגילוי יהיה בפנימיות, הוא על ידי הגילוי ואור המלא שנמשך על ידי ענין המשפטים שבמצוות.

The Rebbe Meluket Maamer Yud Alef Nissan

פי ושאלה בנה מחר לאמר מה העדות

And according to this, one can say that what was implied at the beginning of the maamar, that the question of the wise son “What are the edos and the chukim and the mishpatim...” is, since all mitzvos are the commands of Hashem, why are they divided into edos, chukim, and mishpatim (as explained above, section 3),

ועל פי זה יש לומר, דזה שמשמע בתחלת המאמר, ושאלת הבן חכם "מה העדות והחוקים והמשפטים" גו" היא

this also relates to the explanation (later in the maamar) that the question of the wise son is: how is Divine revelation drawn down through mitzvos after Matan Torah, whose primary quality is practical action.

דכיון שכל המצוות הם ציוני השם, למה הן נחלקות (בעדות, חוקים, ומשפטים) כנ"ל סע"ף ג'

And the idea is: that through the act of mitzvos, Divinity is drawn down, this is not a wonder, since the mitzvos are the will of the Holy One, blessed be He.

הוא גם להביאור (שבמהמשך המאמר) דשאלת הבן חכם היא: איך נמשך גילוי אלקות על ידי המצוות. שלאחר מתן תורה, שעיקרן הוא עשייה בפועל

And the wise son's question is about how through physical action of mitzvos, revelation of G-dliness happens, for revelation would seem to relate to spiritual service, and not to physical deed.

והענין הוא, דזה שעל ידי מעשה המצוות נעשית המשכת אלקות – אין זה פלא, מכיון שהמצוות הם רצון הקדוש ברוך הוא

Therefore, he says: “What are the edos and the chukim and the mishpatim”, and not: “What are the mitzvos” (or something similar),

ושאלת הבן חכם היא על זה שעל ידי מעשה המצוות, נמשך גילוי אלקות דענין הגילוי שייך לכאורה לעבודה רוחנית ולא לעשייה גשמית

because that through mitzvos G-dliness is drawn down, this is due to the shared point in all mitzvos equally: that they are the command and will of Hashem.

ולכן אומר "מה העדות והחוקים והמשפטים" גו', (ולא "מה המצוות" (וכיוצא בזה)

But that the mitzvos are divided into categories, edos, chukim, and mishpatim, is in relation to the revelation of the drawing down:

פי זה שעל ידי המצוות נעשית המשכת אלקות, הוא מצד הנקודה המשמפת שבכל המצוות בשנה, שהם ציוני ורצון הקדוש ברוך הוא

in edos, the drawing down is hidden; in chukim, the drawing is revealed in a surrounding way (makif); and in mishpatim, the revelation is internal.

ונה שהמצוות נחלקות בהסוגים: עדות, חוקים, ומשפטים – הוא בנוגע לגילוי ההמשכה

Therefore, the wise son's question “What are the edos and the chukim and the mishpatim that Hashem our G-d has commanded you” is,

שבעדות – ההמשכה היא בהעלם, ובחוקים – ההמשכה היא בגילוי באופן דמקיר, והגילוי דמשפטים – הוא גילוי בפנימיות

the mitzvos that Hashem our G-d commanded you after Matan Torah, whose main aspect is practical action, their entire purpose is the drawing down of G-dliness. And if so:

ושאלת הבן חכם: "מה העדות והחוקים והמשפטים", אשר צנה ה' אלקינו אתכם", היא

דהמצוות אשר צנה ה' אלקינו אתכם לאחרי מתן תורה, שעיקרן הוא עשייה בפועל, ענינן הוא המשכת אלקות, ואם כן

The Rebbe

Meluket Maamer

Yud Alef Nissan

פי ושאלך בנך מחר לאמר מה העדות

What are the edos, the chukim, and the mishpatim? The distinction between them lies in the manner of revelation.

מה העדות והחוקים והמשפטים? שהחילוק דעדות, חוקים ומשפטים – הוא בענין הגילוי.

(ח)

And the response: “We were slaves to Pharaoh in Egypt and Hashem took us out from Egypt...” is, that at Matan Torah, which followed the preparation of the exile in Egypt and the Exodus from Egypt, the power was given that through practical mitzvos, the highest revelations can be drawn down (as explained above in section 1).

והתשובה "עבדים היינו לפרעה במצרים ויציאנו ה' ממצרים גו'" היא, שבמתן תורה, שהיה לאחר ההקדמה דגלות מצרים ויציאת מצרים, ניתן הכח, שעל ידי מצוות מעשיות, ומשיכו המשכות הכי (נעלות) (כנ"ל סעיף א).

And also that the revelations that come through the action of mitzvos should be in a revealed state.

וגם, שהמשכות שעל ידי מעשה המצוות יהיו בגילוי.

And this is (the meaning of) “Hashem commanded us to do all these chukim for awe...”,

ונהו: "ויצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה ליראה",

“Yirah” (awe) has the same letters as “re’iyah” (sight) (as stated in the maamar)

(יראה) אותיות "ראיה" (כמו שכתוב במאמר)

meaning: that the revelations that come through the doing of mitzvos (“Hashem commanded us to do...”) should be in a state of visibility, up to the level of seeing.

שהמשכות שעל ידי עשיית המצוות (ויצונו ה' לעשות) יהיו בגילוי, עד לאופן של ראה.

And the primary revelation of the Divine flow that comes through the action of mitzvos will be in the future era, when the sight will be in the loftiest levels,

ועיקר גילוי ההמשכות שעל ידי עשיית המצוות יהיה לעתיד לבוא, שאז תהיה הראיה בדרגות הכי נעלות

even to the level of awe (which has the same letters as sight) of Hashem our G-d, a vision of the Essence of the Infinite One, blessed be He.

ועד ליראה (אותיות ראה) את ה' אלקינו, ראית מהות אין סוף ברוך הוא

And this is (the meaning of) “Hashem commanded us to do all these chukim...”, specifically chukim,

ונהו: "ויצונו ה' לעשות את כל החוקים גו'", החוקים דוקא

because when one fulfills mitzvos only based on reason, the Divine flow through the mitzvos is concealed;

כי כשמקיים המצוות (רק) מצד הטעם, ההמשכות שעל ידי המצוות הן בהעלם

and in order for the Divine flow from mitzvos to be revealed, it must be that the fulfillment of mitzvos (even edos and mishpatim) is because they are Hashem’s command, like the chukim.

ובכדי שהמשכות דהמצוות יהיו בגילוי, הוא על ידי שקיום המצוות (גם המצוות דעדות ומשפטים) הוא מפני שהם צווי ה', כמו החוקים

The Rebbe

Meluket Maamer

Yud Alef Nissan

פי ושאלה בנה מחר לאמר מה העדות

(ט)

And behold, after all the above, an explanation is needed: since the Torah of Truth calls him by the name “wise (son),” it follows that he knows the novelty of Matan Torah,

that at Matan Torah, the power was given to draw down through practical mitzvos the most sublime revelations, and that those revelations should be in a revealed state,

so what is his question: “What are the edos...?”

And this can be explained based on what is explained elsewhere: that the reason the actions of the Avos (Patriarchs) are recounted in the Torah, even though their service was seemingly only a preparation for Matan Torah,

is because even now, after Matan Torah, there must be service in the style of the Avos' service.

And the point is: the requirement that every single day the Torah and mitzvos should be as new (and even more than new),

this applies not only to the preciousness and belovedness of Torah and mitzvos, but also to the learning and fulfillment themselves,

that each day a person must ascend to an even higher level, as in the command “one ascends in holiness,” until a level without comparison,

to the extent that the Torah and mitzvos of the previous day are as nothing, not counted compared to today’s Torah and mitzvos, which are thus actually new.

And this is why even now, after Matan Torah, there must be service like the Avos' service before Matan Torah,

for Matan Torah is every day, “the Giver of the Torah” is in the present tense,

and each day is on a higher level, and therefore the service each day must resemble that of the Avos,

והנה לאחרי כל הנ"ל צריך ביאור, דכיון שתורת אמת קוראת אותו ב"שם (בן) חכם, מסתבר, שהוא יודע החידוש דמתן תורה,

שמתן תורה ניתן הכח, להמשיך על ידי מצוות מעשיות, המשכות הכי נעלות, ושההמשכות יהיו בגילוי,

?"ומהי השאלה: "מה העדות גו

ויש לבאר זה על פי מה שנתבאר במקום אחר, דזה שמעשה אבות נאמר בתורה (אף שעבודת האבות), (היתה לכאורה רק הכדמה למתן תורה,

הוא, לפי שגם עכשיו לאחרי מתן תורה, צריכה להיות עבודה שבדגומת עבודת האבות.

והענין הוא, דזה שנוצטרינו בכל יום ויום יהיו בעינינו (כחדשים, ויתירה מיו) חדשים,

הוא לא רק בנוגע להיקר והתקביות דתורה ומצוות, אלא גם בנוגע ללימוד התורה וקיום המצוות עצמם.

שבכל יום צריכים להיות בדרגא נעלית עוד יותר, כהצווי "מעלין בקדש", ועד לעליה באין ערוך,

ועד שהתורה ומצוות שהיו אצלו קודם הם (כלא תשיב או לא תשיב) לגבי התורה ומצוות דיום זה, שלכן התורה ומצוות דיום זה הם (כחדשים או חדשים).

ונהו שגם עכשיו לאחרי מתן תורה, צריכה להיות עבודה שבדגומת עבודת האבות קודם מתן תורה פי מתן תורה הוא בכל יום, "נותן התורה" – לשון הונה,

ובכל יום הוא בדרגא נעלית יותר, ולכן, צריכה להיות בכל יום עבודה שבדגומת עבודת האבות,

The Rebbe Meluket Maamer Yud Alef Nissan

פי ושאלה בנה מחר לאמר מה העדות

as a preparation for the Matan Torah of that day.

שהיא הננה והכדמה למתן תורה דיום זה

And based on this one can explain the wise son's question:
"What are the edos... that Hashem our G-d commanded you",

ועל פי זה יש לבאר שאלת הבן חכם: "מה העדות גו'
", "אשר צוה גו' אתכם

because the Torah and mitzvos of the wise son are truly new
each day,

כי התורה ומצוות של הבן חכם הם בכל יום חדשים
ממש,

and he is therefore always in the state of beginning, like before
Matan Torah.

ולכן הוא נמצא תמיד בהתחלתו – בהמצב דקודם
מתן תורה

And one can say that this is why he says: "that Hashem...
commanded you, and not us",

ויש לומר, דזה שאומר: "אשר צוה גו' אתכם" –
אתכם ולא אותנו

to hint that his state is one of before Matan Torah.

הוא בכדי לרמז שאצלו הוא המצב דקודם מתן
תורה.

(יו"ד)

And this can be connected with the fact that the question of the
wise son is primarily on the night of Pesach,

ויש לקשר זה עם זה ששאלת הבן חכם היא בעיקר
בלייל הפסח

even though the question "What are the edos..." (simply)
pertains to all the mitzvos,

אף שהשאלה "מה העדות גו'" (בפשטות) היא בנוגע
לכללות המצוות

because Pesach is the birth of the Jewish people.

כי בפסח הוא לידת עם ישראל

And this is why the holiday of Pesach is especially connected to
the concept of education,

וזהו שחג הפסח שייך במיוחד לענין החינוך

for the education of children begins immediately upon their
birth.

כי חינוך הילדים מתחיל מיד כשנולד

And this is the connection between the wise son's question and
the night of Pesach,

וזהו הקשר דשאלת הבן חכם עם ליל הפסח

that his asking "What are the edos..." is because, since he is
always ascending, he finds himself in a state prior to Matan
Torah,

כי זה ששואל "מה העדות גו'" הוא כי (מצד זה
שעולה תמיד בעילוי אחר עילוי) הוא נמצא במצב
שלפני מתן תורה

and is not yet fitting for any concept, like an infant at the
moment of birth.

ושאינו שייך עדיין לשום ענין, כתינוק ברגע שנולד

(י"א)

(11) And the response "We were slaves to Pharaoh in Egypt, and
Hashem took us out with a strong hand" is,

והתשובה "עבדים היינו לפרעה במצרים ויוציאנו ה'
ממצרים ביד חזקה" היא

The Rebbe

Meluket Maamer

Yud Alef Nissan

פי ישאלך בנה מחר לאמר מה העדות

that even someone who is at the level of an infant just born (including one who is literally at that level, unlike the wise son who is there because of his lofty ascent),	שגם מי שהוא בדרגת תינוק ברגע שנוולד (כולל זה שהוא בדרגה זו בפשטות, ולא כהבן חכם שהוא (בדרגה זו מצד העליות שלו),
and even more so, someone who is in a state of a slave to Pharaoh in Egypt, before the birth that is the Exodus from Egypt, Hashem brings him out of Egypt with a strong hand,	ויתירה מזה, גם מי שהוא במצב דעבד לפרעה (במצרים) (לפני הלידה דיציאת מצרים), מוציא ה' אותו ממצרים ביד חזקה,
“with a strong hand” means with the force of revelation,	***ד*ד*ד ביד חזקה" הוא תוקף ההתגלות,
until “the King of kings, the Holy One, blessed be He, appeared to them in His glory and essence and redeemed them.”	ועד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו וגאולו.
This is a leap from one extreme to the other: from the lowest (slaves to Pharaoh in Egypt) to the highest,	שהוא דילוג מן הקצה אל הקצה, מהמטה ביותר ("עבדים לפרעה") (להמצעה ביותר – הגילוי דבכבודו ובעצמו).
And so it will be for us: “As in the days of your going out from Egypt, I will show him wonders”,	וכן תהיה לנו: "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו",
a redemption in a leaping manner from one end to the other,	גאולה בדרך דילוג מן הקצה אל הקצה,
from the doubled and redoubled darkness of exile, especially in the generation of Ikvesa deMeshicha (the “heels of Moshiach”), when the darkness is even greater,	שמן החשך הכפול ומכופל דגלות, ובפרט בדרה דעקבתא דמשיחא שהחשך גדול עוד יותר,
we come immediately to the revelation of “and the glory of Hashem will be revealed, and all flesh shall see...”,	באים מיד להגילוי ד"ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר",
and “Hashem will be King”, through the coming of our righteous Moshiach, speedily in our days, literally.	וקמתה לה' המלוכה, בביאת משיח צדקנו במהרה בקימנו ממש.

[NOTE Summary:

The Rebbe reframes the question of the wise son. It is not ignorance but sophistication. The wise son understands mitzvos and asks a deeper question: how can physical action draw down infinite Divine light? Especially after Matan Torah, when the essence of mitzvos is practical action, not merely spiritual intent.

The answer begins with a foundational shift: after the Exodus and Matan Torah, a new כוח (power) was given. Unlike the Avos, whose service was primarily spiritual, we draw down not only Divine light but even the עצמות (Essence) through concrete action. Action is not a כלי (vessel) for intention. Action itself is the essential conduit.

The distinction between עדות (testimonies), חוקים (statutes), and משפטים (judgments) is not merely classificatory but ontological. These correspond to three levels of Divine revelation: Memaleh fills the worlds and is graspable through intellect, thus accessed through mishpatim.

The Rebbe

Meluket Maamer

Yud Alef Nissan

פי ושאלך בנה מחר לאמר מה העדות

Sovev transcends the worlds and is accessed through bitul beyond intellect, thus through chukim. Atzmus is beyond even transcendence and is drawn specifically through edos, which function as “testimony” to that which is utterly hidden.

The Rebbe reveals a key insight: all mitzvos contain all three dimensions. Even rational mitzvos contain supra-rational aspects, and even chukim have structure. But their primary identity reflects which level of revelation they draw.

The wise son’s phrasing “that Hashem commanded you” reflects a subtle tension. He includes himself in כלל (the collective) regarding the principle of Divine authority, but questions whether the differentiated expressions of mitzvos truly relate to him. His question probes the mechanics of revelation: if all mitzvos are equally Divine commands, why the distinctions?

The answer is that the distinctions correspond to modes of revelation, not essence. The mitzvah draws down Divinity because it is the will of Hashem. The categories define how that revelation becomes manifest: hidden (edos), surrounding (chukim), or internalized (mishpatim).

The culmination is that mitzvos primarily function as edos. They reveal the Essence, which is otherwise completely concealed. Just as testimony reveals something hidden, mitzvos reveal Atzmus.

Furthermore, the necessity of chukim is emphasized. Only when mitzvos are performed מתוך קבלת עול (acceptance beyond reason) can the Divine flow become revealed. Intellectual observance alone conceals the flow.

The Rebbe then introduces a dynamic idea: even after Matan Torah, one must continually return to a state “before Matan Torah.” Each day Torah and mitzvos must be חדש (new). This requires a mode of service like the Avos, constantly ascending and re-preparing.

This explains why the wise son asks his question specifically on Pesach. Pesach represents birth. The wise son, in his constant ascent, is perpetually in a state of beginning, like a newborn. His question emerges from this existential שדדness.

The answer concludes with a redemptive vision. Just as Hashem took us out of Egypt “with a strong hand,” so too the ultimate revelation will be sudden and absolute. From the lowest exile to the highest revelation, culminating in the revelation of the Essence in the coming of Moshiach.

Practical Takeaway:

A person must approach mitzvos not merely as meaningful or logical acts, but as direct expressions of Divine

The Rebbe

Meluket Maamer

Yud Alef Nissan

פי' וְשִׁאֲלֶה בְּנֶדֶד מִתָּר לְאֹמֵר מָה הַעֲדוּת

will. Even when understanding exists, the core of observance must be קבלת עול. At the same time, one must strive to internalize and reveal that connection.

Every day, treat Torah and mitzvos as entirely new. Do not rely on yesterday's connection. Begin again. Grow again. The deepest access to Divine reality comes precisely through simple, consistent action, performed with renewed commitment and humility.

Chassidic Story:

It is related that a chassid once came to the Rebbe Maharash complaining that he no longer felt inspiration in his avodah. Everything felt dry, mechanical, repetitive.

The Rebbe Maharash asked him: "Do you put on tefillin every day?"

"Yes," the chassid answered.

"And today's tefillin were the same as yesterday's?"

The chassid hesitated. "I suppose so."

The Rebbe replied: "That is the problem. If your tefillin are the same, then you are the same. And if you are the same, you are not alive. A living Jew is always becoming new."

He continued: "The Ribbono Shel Olam gives the Torah every day. But you must receive it every day. If you do not become new, you cannot receive something new."

The chassid left shaken. The next morning, when he put on tefillin, he paused and said quietly: "Today, I am receiving this for the first time."

Years later, he would say that this moment changed his entire life.

Therapeutic Psychological Integration

Reframing the "Wise Question"

The "wise son" is not confused. He is confronting a psychological paradox: how can small, physical actions produce infinite meaning? This reflects a modern struggle. We often equate impact with intensity, emotion, or insight. The Rebbe is dismantling that assumption.

Action vs. Meaning

We tend to believe that meaning comes from how we feel. The Rebbe reverses this. Meaning comes from

The Rebbe

Meluket Maamer

Yud Alef Nissan

כי ישאלך בנה מחר לאמר מה העדות

alignment, not intensity. Even without emotional resonance, action creates connection. This is psychologically stabilizing. It removes the pressure to feel “inspired” all the time.

Three Layers of Experience

Think of Memaleh as what you understand. Sovev as what you sense but cannot articulate. Atzmus as what you cannot even frame. Healthy growth includes all three. Intellectual clarity, surrender beyond understanding, and trust in something deeper than both.

Letting Go of Control

Chukim represent surrender. Not blind obedience, but the willingness to act without full cognitive ownership. In therapy terms, this is tolerance of ambiguity. Growth often requires acting before understanding.

Identity as Testimony

The Rebbe’s idea that a Jew is himself an “eid” means your existence carries meaning beyond your awareness. You do not need to prove your worth. You reveal it by living it.

Daily Renewal Mindset

The demand to become “new” each day aligns with growth psychology. Stagnation is not neutral. It is regression. Renewal requires conscious re-engagement, not passive continuation.

Modern Story

A young professional felt stuck in his routine. Same job, same commute, same life. He kept waiting for a breakthrough moment that would change everything.

One day, his mentor told him: “Stop waiting for a big change. Change how you show up to small things.”

The next morning, instead of rushing through his routine, he chose one action to do differently. He made his coffee slowly, intentionally. No phone. No rush.

It felt insignificant. But over weeks, this mindset spread. Meetings became more intentional. Conversations more present. Work more meaningful.

Nothing external changed. But everything changed.

He later realized: the transformation was not in what he did, but in how he related to what he did.

That is the Rebbe’s point. The infinite is not found by escaping the finite. It is revealed through it.

END NOTE]